

DÉLVIDEK

ZOMBOR, 1942. JANUÁR 27.
Csihás Benő u. 3. II. ÉVFOLYAM, 21. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. l. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

Ujabb 12 amerikai hajót süllyesztettek el a német buvárhajók

Északafrikában 240 kilométernyire szorították vissza az angolokat a német-olasz páncélosok. A japán csapatok Johore-Bahru megrohanására készülnek — Ausztrália kiűrtette Port Darwint és közel Japán partraszállást vár — Franciaország nem adott át támaszpontokat a tengelyhatalmaknak — Abessziniában felkelés tört ki

A német harcierek ismét olyan nagy eredményeket értek el, amelyek a legsúlyosabb csapást jelentik az angolszász hatalmakra. Az észak-amerikai partok mentén tevékenykedő német buvárnaszádok ismét a tenger fenekére küldtek 12 amerikai és kanadai hajót és ezzel rövid néhány nap alatt közel negyedmillió tonna hajóteret süllyesztettek el az amerikai partvidék előtt. Még ennél is nagyobb jelentőségű az a fényes fegyvertény, amelyet Rommel tábornok északafrikai csapatai értek el a négy nap óta tartó offenzíva alatt. Mint svájci lapjelentések közlik, a tengely csapatai Agedábiától kiindulva 240 kilométernyire szorították vissza az angolokat. Londonban és Kairóban fokozott nyugtalanossággal figyelik a német előretörést és Kairóban kijelentették, hogy az északafrikai helyzet súlyos. A keleti arcvonalon tovább tartanak a küzdelmek.

Japán

Csapatai a maláj Johore tartományban megközelítették a tartomány fővárosát, Johore-Bahrut, amelynek megtámadása a jelentések szerint küszöbön áll. Burmában, amely ellen a thaiföldi csapatok megindulása óta fokozott erővel folyik a támadás, a japánok kezére került Moulemein város, míg Rangoon, Burma fővárosa közelében partraszálltak a japán csapatok. A Fülöp szigeteken is eredményes előretörés folyik.

Az angol léghaderő megkísérelte a burmai japán partraszállás megakadályozását, a japánok azonban lelőttek 40 repülőgépet és meghiusították az ellenség szándékait. Tokiói jelentés szerint a maláj harcokban 200 tisztet és 5000 brit katonát foglyul ejtettek a japánok.

A japán sikerek az érdeklődés előterébe állítják Ausztráliát, Tokió részéről is történtek olyan kijelentések, hogy Ausztrália megtámadásával nem várnak sokáig, mert az a cél, hogy minél előbb megfosszák az ellenséget támaszpontjaitól. Az ausztráliaiak kiűrtették Port Darwin támaszpontot, a város uccáin torlaszokat emeltek, ágyukat és gépfegyvereket helyeznek el. Ausztrália közelében Japán támadásra készül. Az egész ország a háború rémületében él.

A francia kormány

hivatalosan cáfolja azokat a degaullisták részéről ismételt terjesztett híreket, melyek szerint Franciaország megszegte a fegyverszüneti megállapodást és támaszpontokat bocsá-

tott a tengelyhatalmak rendelkezésére az angolszász hatalmak megtámadásának elősegítésére. Hangoztatják Vichyben, hogy ezek a hírek alaptalan valótlanosságok és a hazaáruló degaullisták ártó szándékkal terjesztik őket, hogy megnehezítsék a francia kormány helyzetét.

Londoni jelentés szerint az angol kormány tagjai szakadatlan tárgyalásokat folytatnak, amelyekbe bekapcsolódott az Egyesült Államok és

Ausztrália képviselője is. Hír szerint Ausztráliának ígéretet tettek, hogy nagyobb segítséget kap úgy ember, mint hadianyagban. Churchill az alsóház keddi ülésén kérte a képviselőket, szavazzanak bizalmat a kormánynak. Hangoztatta, hogy az angolok katonai helyzete a Távvolkeleten változatlanul rossz és fel kell készülni arra, hogy a jövőben még rosszabb lesz.

UJABB 103.000 TONNA HAJÓTERET SÜLLYESZTETTEK EL A NÉMETEK AZ ÉSZAKAMERIKAI PARTOK ELŐTT

A vezéri főhadiszállás kedden délben kiadott rendkívüli hadijelentése közli, hogy a német tengeralattjárók folytatták tevékenységüket az északamerikai és kanadai partok előtt és újabb 12 hajót süllyesztettek el — közöttük hat nagy tartályhajót — 103.000 brutto regisztertonna vízkiszorítással. Ezzel a január 24-i hadijelentésben közölt eredménnyel együtt eddig 30 hajót süllyesztettek el a német tengeralattjárók az északamerikai és kanadai partok előtt összesen 228.000 tonna ürtartalommal.

Német hadijelentés

A vezéri főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy a német csapatok a keleti arcvonalon hosszantartó súlyos harcokban nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek. A légierők a rossz időjárás ellenére támogatták a földön folyó hadműveleteket.

Leningrád bombázása folytatódik.

A német légierők fegyveres felderítés közben bombákat dobtak skóciai és dél-angliai katonai berendezésekre.

Északafrikában a január 24-én megindult offenzíva óta eddig 283 páncélost, 127 löveget és 523 gépjárművet zsákmányoltak a tengelycsapatok nagymennyiségű hadianyagon kívül. Az ellenség vesztesége 40 repülőgép.

A malta vizeken német légierők telibetaláltak egy brit rombolót és egy nagy kereskedelmi hajót.

Korábban már jelentette a vezéri főhadiszállás, hogy német torpedótalálat folytán megrongálódott egy brit csatahajó a szollumi vizeken. Mint most megállapították, a megtorpedózott csatahajó a Paham csatahajó volt és a találatok folytán elsüllyedt. (MTI)

240 KILOMÉTERNYIRE TORTEK ELŐRE ROMMEL CSAPATAI

A Neue Zürcher Zeitung londoni jelentése szerint az angol fővárosban leplezetlenül elismerik, hogy Északafrikában Rommel tábornag kezében van a kezdeményezés és hogy a német és olasz csapatok nagy sikereket értek el. Rommel páncélosai Agedábiától 240 kilométernyire törtek előre.

Ára 10 fillér

A megoldás

nem lehetett más, mint a legszigorubb takarékoság minden vonalon. A közellátás árnyos és egyenletes biztosítása minél hosszabb időre, egész addig, amíg nem frissíthetjük fel készleteinket az új természellel.

Csak takarékosággal tudjuk elérni azt, hogy az újig kitart a készlet. Ezt a célt szolgálja a kenyérgyék országos rendszere éppen úgy, mint a hústalan napok elrendelése és a vendéglátó üzemekben kiszolgáltatható ételek számának, minőségének és mennyiségének szabályozása. Azért kellett elrendelni a kenyér- és zsirváltó jegyeket, hogy a családok és a háztartások számára minél tovább és minél egyenletesebben és zavartalanabban biztosíthassuk a szűkös, de még a külföldi viszonyokhoz mérten mindig kielégítő fejadagokat.

A fogyasztónak hazafias kötelessége és saját magával szemben is érdeke, hogy ezek a takarékoságot célzó rendelkezések maradéktalanul érvényre jussanak.

A közellátási miniszter úgy látja, hogy ezek a rendelkezések alkalmasak arra, hogy a most elrendelt takarékosággal ki tudjunk tartani az aratásig. De ez csak úgy sikerülhet, ha mindenki segít ellenőrizni a legmértéktartóbb fogyasztást. Számolni kell tehát azazal, hogy az ellenőrzés szigorú lesz nemcsak magánosokkal, de a vendéglői iparral szemben is. Ne türelmetlenkedjünk tehát. Ezt meg kell értenie mindenkinek.

Gondoljunk mindig arra, hogy ezek a rendelkezések a mi érdekeinket szolgálják és hogy a szebb jövőt hozzák magukkal.

ARENA MOZI

SZERDA—VASÁRNAP

Zsigrai Julianna nagyszerű regénye filmen:

Szüts Mara házassága

Főszerepben:

SIMOR ERZSI, PÁGER ANTAL, SZORÉNYI EVA, PERÉNYI LÁSZLÓ, VIZVÁRI MARISKA, PETHES SÁNDOR, PETHES FERENC

Pótműsor: a legutóbb magyar és olasz híradó

Előadások kezdete: hétköznap 6.15 és 9. vasár- és ünnepnap 3.30, 6.15 és 9 órákor.

CHURCHILL ELVESZITETTE NÉPSZERUSÉGÉT ANGLIÁBAN

Róma, január 27.

Az olasz sajtó jelentése szerint a Nya Daglight Allehanda londoni tudósítója úgy tudja,

hogy Ausztrália már három ízben kért sürgős segítséget Londontól, Churchill azonban mindannyiszor kitérő választ adott, úgyhogy Ausztráliának nincs kilátása segítségre.

A baloldali angol sajtó megállapítja, hogy Churchill népszerűsége rohamosan csökken Angliában is. A mozikban már nem fogadja taps Churchill képét. A baloldali News Chronicle új kormányt sürget.

ANGOL REPULÓGÉPEK NÉMETORSZÁG FELETT

Berlin, január 27.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy kedde virradóra angol repülőgépek berepültek Észak-németország fölé. A polgári lakosság között néhány embert megöltek vagy megsebesítettek a bombák. Néhány angol gép egészen Berlin külső körzetéig repült, bombákat azonban nem dobott le. A légvédelem lelőtt 3 angol bombázót. (MTI)

Japán partraszállás Rangoon közelében**Moulmein japán kézre került**

Róma, január 27.

A Popolo di Roma jelentése szerint az angolok hétfőn kiűrtették a japánok pedig megszállták Moulmein burmai várost, amely 170 kilométerre fekszik Rangoontól.

Amerikai jelentés arról számol be, hogy a japánok sikeres partraszállást hajtottak végre Rangoon és Moulmein között a martabáni öbölben. Egy szállítóhajót elsüllyesztettek, a partraszállás azonban sikertült. (MTI)

Ujabb japán sikerek Malájföldön

Tokió, január 27.

(Német Távirati Iroda) A Domei iroda jelenti, hogy a Johore tartomány középső részén fekvő Kluang erősen megerősített helység japán megszállását 30 órás súlyos harcok előzték meg. A japánok üldözik a megvert ellenséget.

A Tokio Nishi Nishi jelentése szerint Yong-Peng vidékén elkeseredett ellentámadással kíséreltek az angolok. A japánok megsemmisítettek két brit páncélost. Ezen a vidéken az utóbbi napokban 50 kilométeres arcvonalon folytak a harcok. (MTI)

Japán új erővel folytatja támadását Kína ellen

Sangháj, január 27.

A csungkingi Kína ellen küzdő japán csapatok főparancsnoka kijelentette, hogy Japán új erők harcbadobásával folytatja a harcot Kína ellen. A főparancsnok kiemelte a csendesóceáni

japán sikerek jelentőségét, kijelentette azonban, hogy téves azt hinni, mintha Csungking a japán győzelmek hatása alatt hajlandónak mutatkoznék megadni magát.

Japán tájékozódik Argentína magatartásáról

Buenos Aires, január 27.

A buenosairesi japán követ fölkereste Argentína helyettes külügyminiszterét, hogy tájé-

kozdódjék a Rio de Janeioban elfogadott nyilatkozatok jelentőségéről. (MTI)

Amerikai csapatok érkeztek Északírországba

Lisszabon, január 27.

(Német Távirati Iroda) Stimson amerikai hadügyminiszter bejelentette, hogy Északírországba megérkeztek az amerikai csapatok. A miniszter sem a behajózás helyéről és körülményeiről, sem pedig a kihajózás helyéről nem nyilatkozott. (MTI)

Amerikaközi vezérkari tárgyalások
Bolivia és Paraguay megszakította a diplomáciai kapcsolatokat a tengelyhatalmakkal

Lisszabon, január 27.

(Német Távirati Iroda) Rio de Janeioból érkezett jelentés szerint az amerikaközi értekezlet politikai bizottsága határozatot fogadott el,

mely szerint haladéktalanul értekezletre hívják össze valamennyi amerikai állam vezérkarát.

Bolivia és Paraguay megszakította a diplomáciai viszonyt a tengelyhatalmakkal. (MTI)

Anglia elkeseredett kísérleteket tesz hogy javítsa északafrikai helyzetén

Róma, január 27.

A Stefani iroda jelenti, hogy olasz hivatalos helyen tartózkodnak minden nyilatkozattól az északafrikai eseményekkel kapcsolatban. Olaszország teljesen átérzi az ott folyó harcok jelentőségét és rendületlenül bizik az olasz és német katonaság vállalkozásának sikerében. Az angolok kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy javítsanak helyzetükön, ez azonban most

már súlyos kérdéssé vált a számukra, tekintve hogy megváltoztak a földközítengeri erőviszonyok. A tengelyhatalmak úgy a tengeren, mint a levegőben megszerezték a fölényt.

ELITÉLTEK 11 BOLGÁR KOMMUNISTÁT

Szófia, január 27.

(Stefani) A szófiai törvényszék most ítélkezett 11 kommunista bűnügyében. A kommu-

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

HÉTFŐ—SZERDA

Végig ideefeszítően izgalmas filmuidonság.

Halálhajú

Főszerepben:

MARIO FERRARI, DIANA PAOLO
PRIMO CARNERA

Ufa híradó.

nista csoport vezetőjét életfogytiglani fegyházra ítélték, a többi vádlott pedig súlyos börtönbüntetést kapott. (MTI)

Diszközgyűlést tartott a Finn Magyar Társaság Fanny Luukkonen tiszteletére

Budapestről jelentik: A Finn—Magyar Társaság tegnap esti diszközgyűlést tartott a Budapesten tartózkodó Fanny Luukkonen asszony, a finn Lotta Swärd szervezet tábornoknőjének tiszteletére. A diszközgyűlésen szentmiklósi Szabó György helsinki magyar követ nagyhatalmú beszédet mondott a finn—magyar kapcsolatok jelentőségéről, majd magasszintű művészi műsort mutattak be. Ez volt Fanny Luukkonen asszony budapesti tartózkodásának utolsó jelenetesebb eseménye.

A tábornokasszony kedden repülőgépen elhagyta Magyarországot.

Négyórás légiriadó San Franciscoban

San Franciscoban hétfőn négy órás légiriadó volt. A hivatalos jelentés szerint a város felett idegen repülőgépek repültek el, bombákat azonban nem dobtak.

A hollandindiai vizeken 13 hajót süllyesztettek el a japánok

Tokió, január 27.

(Német Távirati Iroda) A japánok a szumátrai és jávai vizeken elsüllyesztettek 13 ellenséges hajót összesen 88.000 tonna vízkiszorítással. (MTI)

LÉGITÁMADÁS RANGOON ELLEN

Tokió, január 27.

(Német Távirati Iroda) A japán légierő újabb támadást intézett Rangoon burmai főváros ellen. Légiharcban 10 brit repülőgép semmisült meg. A japánok vesztesége egy gép volt. (MTI)

A PERZSA TORVÉNYHOZÁS JÓVÁHAGYTA AZ ANGLIÁVAL ÉS A SZOVJETTEL KÖTÖTT SZERZŐDÉST

Ankara, január 27.

Ideérkezett hírek szerint az iráni törvényhozás 88 szavazattal 13 ellenében elfogadta a perzsa—angol—szovjet szerződést.

A FRANCIA ÁLLAMTANÁCS MÁRCIUS 1-ÉN KÖLTÖZIK ÁT PÁRIZSBA

Az OFI francia híroroda jelenti, hogy a francia államtanács, amely a békekötés óta a szabad francia területen székelt, március 1-én visszaköltözik Párizsba. (MTI)

EGYIPTOM FOKOZZA GABONATERMELÉSÉT

Az egyiptomi szenátus 64 szavazattal 10 ellenében javaslatot fogadott el, amely jelentős mértékben korlátozza a gyapottermelést a gabonatermelés javára.

HÁROM NAP ALATT 90 REPULÓGÉPET VESZTETT A SZOVJET

Berlin, január 27.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a Szovjet az utóbbi 3 nap alatt 90 repülőgépet veszített el.

Tűz Zomborban

Leégett egy nádasház - A kár közel ezer pengő

Zomborban kedde virradóra 1 óra körül tűz keletkezett a Juhász utca 44 számú ház padlásán, amely Lakatos Sándor cigányzenész tulajdona. A nádasház vékony tetőzete olyan gyorsan égett, hogy mire a tűz hírére azonnal kirendelt tűzoltóság megérkezett a tetőzet összeomlott. A tűz átterjedt a szomszédos házakra is, a tűzoltóság azonban gyors beavatkozással meg-

mentette a szomszédos házakat, valamint Lakatos házának mennyezetét és berendezését is. A tűzoltóság három órán keresztül dolgozott a tűz eloltásán. Súlyos nehézségeket kellett leküzdeniök a tűzoltóknak a nagy hideg és a szűk utca miatt - mert a hidegben a tömlők befagytak a szűk utca pedig akadályozta és megnehezítette a munkát.

Szerdán délután ül össze Bács-Bodrog vármegye kisgyűlése

Bácsbodrog vármegye kisgyűlését szerdán délután fél négyre hívták össze: A kisgyűlés tárgysorozatán 165 ügy szerepel Bácsalmás, Kelebia, Bácsbokod, Bátmonostor, Csikéria, Kunbaja, Madaras, Mátételke, Tompa, Katymár, Béreg, Csátalja, Csá-

voly, Dávod, Felsőszentiván, Hercegszántó Nagybaracska, Szilágyi, Szeremle, Vaskút, Jánoshalma, Dunagárdony, Tiszaiútfalva, és Magyararkanizsa község határozatait tárgyalja meg a kisgyűlés.

A bezdáni munkásság a Nemzeti Munkaközpontban tömörül

Bezdánból jelentik: Bezdánban vasárnap nagyszabású munkásság volt, amelyen kimondották, hogy a bezdáni munkásság is nemzeti és keresztény alapokra helyezkedik és a Nemzeti Munkaközpontban tömörül. A gyűlésen résztvett dr. Kiss Tamás jegyző is.

A Nemzeti Munkaközpont célkitűzéseit Puher Márton a NMK zombori szervezetének titkára nagyhatású beszédben is-

mertette, majd a munkásság a következő szervező bizottságot választotta meg: Elnök Szilvány András, alelnök: Ricza Pál, titkár Kanizsai Mihály, ellenőrök: Kedves Antal, Magyar Mihály és Agh Ferenc.

A Nemzeti Munkaközpont zombori kerületi szervezete nagy lendülettel folytatja a munkásság megszervezését. Jövő vasárnap órszálláson tartanak szervezőgyűlést.

Halálrakéselte feleségét majd öngyilkos lett egy elmebajos gazdálkodó

Székesfehérvárról jelentik: Megdöbbenő vérengzést rendezett Kőszérhegy községben Nyuli József gazdálkodó, akin kitört az elmebaj. Nyuli örültségi rohamában konyhakéssel összekasza-

bolta feleségét. Amikor rádöbben cselekedetének borzalmasságára, beretvával átvágta ereit és torkát. Mindkettőjüket reménytelen állapotban szállították be a székesfehérvári kórházba.

A zombori leánypolgáriban 31 növendék részesült segélyben

Tegnap számunkban már megírtuk, hogy a közoktatásügyi minisztérium lehetővé akarja tenni a szegény, de jótanuló gyermekek iskoláztatását és célból nagyobb összeggel jutalmazta meg a középiskolák jó előmenetelt tanúsító diákjait.

A zombori középiskolákban vasárnap osztották ki a segélyeket. A polgári iskolában Magyar Mária igazgatónő szülői értekezletet hívott egybe, amelyen megjelent dr. Deák Leó vármegyei főispán, dr. Lieli Pál főispáni titkár és a város képviselőiben pedig dr. Grosits Jenő tanácsnok.

A Hiszekegy után az igazgatónő ismertette a közoktatásügyi minisztérium leiratát, majd felolvasta a megjutalmazott növendékek nevét. Ezek a következők: Be-

nedek Mária 130 pengőt, Bernhardt Ilona 80, Erdős Angela 330, Fekete Emma 100, Fényes Erzsébet 90, Hovinszky Rozália 100, Juhász Hermína 200, Kiss Erzsébet 100, Kiss Mária 100, Lovász Julianna 300, Merkl Julianna 100, Necn Melonia 100, Parányi Piroška 50, Páll Rozália 50, Plettkoszijs Anna 50, Rabata Mária 50, Rottenheiner Edit 110, Samu Ilonka 80, Schaffer Mária 100, Sipos Julia 150, Smercka Mária 100, Smercka Etelka 100, Stenger Julia 300, Tóth Etelka 110, Tóth Ida 150, Tóth Magdolna 150, Varga Rózsa 300, Végh Rozália 300, Lázits Olga 150, Zsákai Zsófia 120 és Zsoldos Margit 120. Összesen 31-en kaptak segélyt. A tanulók nevében Erdős Angela mondott köszönetet.

Négyezerkétszáz pengős segélyt kaptak az adai középiskolások

Vasárnap délután az adai polgári iskola szülői értekezletén fontos pedagógiai problémákat vitattak meg. Utána az iskola igazgatója Jetsné Szathmári Erzsébet jelentést tett arról, hogy a közoktatásügyi minisztérium 25 tanulót 4200 pengő pénzbeli segélyben részesített.

Az igazgatónő a vendégek és szülőkhöz intézett beszédében többek között a következőket mondta: »Mély hálával gondolunk a kormányzat ezen bőkezű gondoskodására s a hála könnye szökik szemünkbe arra a gondolatra, hogy mi kaptuk ezt az adományt, mi, akiknek 23 évig csak

mellőzés jutott. Most pedig 25 magyar szülő mentesül a gyermeke tanításával járó gondoktól, s mindezt köszönjük meg először a jó Istennek, azután köszönjük Öfelméltósága vitéz Nagybányai Horthy Miklós kormányzó Urunknak, aki bölcs vezetésével bennünket a megszállás alól felszabadított. Majd megköszönte dr. Hóman Bálint vallás és közoktatásügyi miniszter atyai jóságát, gondoskodását, éberségét és szeretetét, amellyel lehajolt a délvidéki magyar gyermekekhez s letörölte azok arcáról a szenvedés könnyeit. Azután felolvasta azoknak nevét, akik segélyben részesültek. Segélyt kaptak: I. oszt. Bajusz Ferenc 100, Bernát János 280, Bóka Piroška 50, Csonka Ferenc 250, Csuvik István 150, Gajdos János 250, Kocsis György 250, Krizsán József 300, Krizsán Vince 250, Pekár Piroška 70, Sterbuk Pál Károly 150, Schneider Erzsébet 50, Urményi Sándor 110, Valihora Mária 50, II. oszt. Kelemen Kálmán 150, Kovács István 150, Komlós Margit Mária 100, Vince Erzsébet 90, Virágh Mária 100, III. oszt. Lukács Etelka Viktória 300, Szalai József 110, Simon Károly 170, Tassi Mária 240, Urbán Gyula 180, IV. oszt. Nagy Lajos 300 pengőt.

A segélyezettek nevében Simon István mondott köszönetet.

Új vezetőséget választott a topolyai Katolikus Kör

A topolyai Katolikus Kör vasárnap megtartott közgyűlésén a következő új vezetőséget választották meg: Elnök Kovács Sztrikó István, első alelnök: Hoffmann Károly, II. alelnök: Dukay Károly, titkárok Sándor János és Nagy József, ügyész Klinkó István, háznagy dr. Puhaják László, pénztárosok Németh Csali Imre és Sipos Dezső, könyvtárosok: Fontányi László, Mencsik József és Bencsik István, a felügyelőbizottság tagjai: Kisimre János, Bacsics Lajos, Kucsera István és Csernik József. A választmány tagjai: Bakay Pál, ifj. Barát János, Bencsik Péter, Bliszko Pál, Dudás Pál, Fontányi Ferenc, Gyetvai József, Györi Mátyás, Gulyás Antal, Bennisz István, Hessz Lajos, Kvanduk Ferenc, Izsáki Ferenc, Kiskároly Ferenc, Kiskároly János, Kistamás Ferenc, Langhoff László, Mihalcz Mátyás, Nagy László, Dr. Náray Gyula, Paláncsai János, Soltis Elek, Sulai András, Szent Mihály, Tóth Isaszegi Ferenc, Tóth Isaszegi János, Tölgyesi Péter, Tóth János, Vadócz Lajos és Vadócz László. Póttagok: Czelli Tamás, Csernus Ferenc, Hajtmann István, Juhász Péter, Krémer Rezső, Szokolai Lajos, Tomik Károly, Tomik János, Vadócz Ferenc, és Németh Ferenc. A DMKSZ-nél a kört Németh Csali Imre képviseli, helyettese Dudás Pál. A titkár jelentéséből kitűnt, hogy a Katolikus Kör, Topolya legnépesebb egyesülete, amennyiben több mint ezer tagja van.

Giricz Pál diszhangversenye Temerinben

Giricz Pál nótaköltő január 31-én diszhangverseny keretében bucsuzik Temerintől. A diszhangverseny szenzációja Szánthó Gyula, az ismert rádióénekes vendég szereplése. Az est műsorán főleg a szerző művei szerepelnek. A bevezetőbeszédet dr. Pfau János mondja. Énekszámokkal szerepelnek Greguss Annuska, Mészáros József, Szántó Gyula, Jánossy Zsófia, Takáts István. Verset szaval Kovács Sárika és ifj. Vecsera Sándor. Táncszámokkal szerepelnek Pörge Aranka, Pörge Kató, Kohancz Katica, Molnár-Gábor Mancika, Skrabán Endre, Zelenka István, Varga-Somogyi Pál és Péter Ferenc.

A diszhangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Ötvenezer magyar feltaláló

Cipőtalp kukoricaszárból és halpikkelyből, szer, amely a borokat öregíti, mindenben keresztül látó szem és más furcsaságok a találmányok birodalmában

Mintegy ötvenezer ember fur-farag, kalapácsol és törli a fejét fáradhatatlanul műhelyekben, lakásokban, hogy feltaláljon valamit és nyakoncsipje a jószerecsét és megvalósítson egy ötletet, amely pénzt hoz a házhoz. A Magyar Királyi Szabadalmi Biróság Akadémia utca 12. szám alatt lévő épületében van a feltalált tárgyak közzétételi terme, ahova belépve meglepődik az ember az eléje táruló látványtól. A nagy terebben állítják ki a legújabb találmányokat, a találmányok kicsinyített mintáit, tervrajzát, el lehet olvasni a feltaláló nevét és a találmány szabadalmaztatásának időpontját. Nemcsak magyar, hanem külföldi találmányok is láthatók itt. A találmányokat mindenki megtekintheti és a látóvalók igazán érdekesek. Valaha mostohább volt a magyar feltalálók sorsa. Közönlöny, sőt gunvolódás fogadta őket, pedig a magyar feltalálók sok mindennel gazdagították az emberiséget, de régente ebből nem sok hasznuk volt feltalálóinak. Még elismerésben sem volt részük.

A hálatlan utókor például alig említi

4-5000 találmány évente

De segítséget nyújt a Szabadalmi Biróság másoknak is, ha meggyőződött arról, hogy az illetők életrevaló eszmét valósítanak meg és nincs pénzük a szokásos költségek előteremtésére. Ilyen esetekben hatósági felhívásra utólag kell megfizetni a díjakat. Megtudtuk, hogy az elmés találmányok között szerepel a hőtalp, amely nem egyéb, mint egy kis villamoskészülék, amely a cipő talpában van elhelyezve és nemcsak a lábakat, hanem az egész testet melegen tartja. Ha a találmány kiállja a tűzpróbát, akkor a mai börtalphiányos világban nagy szolgálatot tehet majd a fagyoskodó embereknek. Egyébként ezt és még sok más találmányt hosszú időn át vizsgálják meg a Szabadalmi Biróságnál. Átlag félévig kísérleteznek a találmánnyal amíg megadják rá a szabadalmat, hatvan napon keresztül pedig közszemlére teszik ki a találmány tervrajzát. Ez azt a célt szolgálja, hogy bárki óvással élhessen, ha azt veszi észre, hogy a bejelentett találmány nem a bejelentőé, hanem másvalakié, vagy hogy nincs szó új dolgról, hanem legfeljebb valamelyik régi találmány felmelegítéséről.

Évente átlag négy-ötezer új találmányt jelentenek be és ebből két-háromezernak adják meg a szabadalmat, amely a feltalálónak biztosítja a jogot találmánya értékesítésére. Igen sokan jelentettek be az utóbbi időben olyan élettalálmányokat, amelyek a húst pótolják. Ezek közül az ugynevezett növényi hússal szép jövedelemhez jutott egy kisember. Az egyik feltaláló szó lőmagból tud teát készíteni és ezért az ötletéért rögtön kétezer pengőt kapott kézhez. Nagy sikert aratott egy feltaláló az ugynevezett cementkocsonyával, amelyből egyszerű márványfélék lehet készíteni, amely mosható könnyűszerrel tisztán tartható és különösen a konyhák és orvosi műtőszobák falának bevonására alkalmas.

A cipőtálap a legkülönbözőbb anyagokból, fából, bőrhulladékból, különböző masszák, gyökérből, kukoricaszárból, állati belekből, nádából, kenderből és gyümölcshéjakból állítják elő, de hogy melyik válik be valóban, az még a jövő titka. Még halpikkelyből készülő műtalpra is benyújtottak szabadalmazási kérelmet és a találmány megvizsgálása most folyik. Rengeg feltaláló foglalkozik biztonsági zárral és lakatok készítésével s valamennyi feltaláló azt hiszi, hogy megoldotta a felnyithatatlan lakat és a betörők által ki nem nyitható pénzszerkevények problémáit. A betörők és kasszafurók azonban eddig még min-

Wessely Györgyöt, aki 1876-ban feltalálta az autómobil őst. A zseniális magyar ember megpróbált mindent, beadványokat intézett az akkori magyar és bécsi minisztériumokhoz, de sehol sem vették komolyan. Wessely tervrajzait, Találmányának leírása itt van a Szabadalmi Biróság muzeumban és a szakemberek meggyőződhetnek róla, hogy az autómobil gondolata magyar ember agyából pattant ki és csak kortársainak értetlensége okozta, hogy most külföldieknek tulajdonítják a gépkocsi feltalálását. A magyar feltalálók még mindig súlyos nehézségekkel és gondokkal küzdenek bár a helyzetük némiképpen javult már. Sok lángeszű magyar feltaláló kénytelen volt kivándorolni s a magyar találmányok külföldre kerültek és idegeneket gazdagítottak. A Szabadalmi Biróság segíti a szegény, de tehetséges feltalálókat, szegénységi jog alapján is szabadalmazza találmányukat és mindenki igényelheti a szegényjogon való szabadalmazást, akinek a jövedelme nem nagyobb a szokásos napszám-bérnél.

dig tuljártak a feltalálók eszén és sajnos, nincs olyan pénzszerkevény vagy zár, amit fel ne tudnának nyitni. A kerékpárpárosok megakadályozására 84 különböző találmányt nyújtottak be, sajnos azonban a kerékpárpárosokat sem szüntették meg az eddigi találmányok. A kerékpárgumi és autógumi pótlására szolgáló találmányok

is erősen foglalkoztatják a feltalálókat. Száztiz féle pótgumi vegyikeverék vizsgálata folyik ez időszerint és egyrésztük bőrpótláspótlékául is felhasználható, ha a vizsgálat eredménye kedvező lesz. Megtudtuk, hogy még 250 féle fontos és nagyjelentőségű találmányra lenne szükség és hogy ezeknek feltalálásán ezek és ezek török a fejüket. Így sokan foglalkoznak az olvazó gép feltalálásával, amely hangra működik.

Különböző műsziradékok feltalálására is szükség volna. A televízió, a távolba látás készülékének a feltalálása is nagyon foglalkoztatja az embereket. Esőfelidező készülékeken is török a fejüket a feltalálók, sőt sokan foglalkoznak a tűzkönékküli öngyújtó, az újságot olvasó gép és az olyan harisnya feltalálásával, amelyen nem szabad le a szem. A folyam és a tenger hullámainak hajtóerővé való felhasználása is komoly problémája a feltalálóknak, de gondolkodnak az olyan szer kitalálásán is, amely a borokat mesterségesen öregíti. A mindenben keresztül látó szem feltalálásán is török a fejüket, sőt az örökkémozgó gép kérdése is foglalkoztat néhány embert. Jól lehet már régesrégen megállapították, hogy az ilyen gépet nem lehet feltalálni. Találmányaik révén már sok kisember jutott vagyonyhoz. A feltalálóknak több, mint a fele ipari szakmunkás és ezek a maguk munkaköréből merítik gyakran jól hasznosítható ötleteiket és találmányaikat. A nagy gyárak és üzemek gyakran terjesztik be szabadalmazás céljából munkásaik találmányait, sajnos, azonban a feltaláló kisemberek viszonylag igen kis összegeket kaphatnak ötletükért, vagy találmányukért, mely a nagyüzemnek néha óriási összegeket jövedelmez.

JAPÁN CSAPATOK EGY ELFOGLALT KINAI VÁROS ANGOL NEGYEDÉBEN

A tengelycsapatok kezére került a britek északafrikai benzinkészlete

Bern, január 27.

(Stefáni) Az Exchange Telegraph jelentése szerint Északafrikában négy nap óta szakadatlanul tart a heves csata. Az angol lap azt írja, hogy a tengelycsapatoknak gyors előnyomulásukkal sikerült megszerelniük az angolok utánpótlását, főleg az olajkészleteket. A lap szerint rendkívül

nagy csapást jelent az angolok számára a német-olasz kézre jutott északafrikai területek elvesztése, mert ezekkel elveszítették légitámaszpontjaikat és a brit légierők most már nem rendelkeznek támaszponttal Tripolisz bombázására és a földközti tengeri hajózás ellenőrzésére. (MTI)

Felkelés Abessziniában

Sajtójelentések szerint Abessziniában felkelés tört ki az angol elnyomás ellen. A felkelők a jelentések szerint Dzsidszsigában megtámadták és legyilkolták az angol

helyőrséget. Az angolok megtorlásul több falut felgyújtottak és sorra pusztítják el a templomokat. A felkelés hírszerint Harrar irányában terjed.

A HUSZADIK SZÁZADI EURÓPA LEGNAGYOBB PROBLÉMAJA:

A kisebbségi kérdés

Faluhelyi Ferenc dr. egyetemi tanár a pécsi Kisebbségi Intézet munkájáról

Szabadka, január 24.

(A Délvidék szabadkai szerkesztőségétől)

Érdekes és nagy tudományos értékű előadást tartott Szabadkán Faluhelyi Ferenc dr. egyetemi tanár, a pécsi Erzsébet tudományegyetem kebelében működő Kisebbségi Intézet vezetője. A tudós professzort a nagymultu szabadkai Népkör hívta meg, az az egyesület, amely a megszállás éveiben céltudatos népművelő munkájával sokat és eredményesen fáradozott a magyarság megtartása érdekében. A szabadkai Népkör az idegen uralom alatt is megtalálta a módját, hogy állandó kapcsolatot tartson fenn a pécsi Kisebbségi Intézettel, amelynek tudományos kutatásait a dévidéki magyarság helyzetéről szolgáltatott adatokkal nagymértékben elősegítette.

Ezért a multbeli értékes munkásságért mondott köszönetet Faluhelyi professzor előadása bevezető részében, majd rátért a tulajdonképeni tárgyára: a kisebbségek ügyére és arra a tudományos munkára, amelyet ennek szolgálatában a vezetése alatt álló intézet folytat.

— A huszadik század Európájának legnagyobb és legbonyolultabb problémája a kisebbségi kérdés — mondotta — amelyben elsősorban Középeurópa népei vannak érdekelve. E probléma fölmerülésének kezdeteit tulajdonképen a tizennyolcadik század végétől, a francia forradalomtól lehet számitani, mert ekkor terelődött először a figyelem a népeket elválasztó tulajdonságokra.

— Az ideális állam a nemzeti állam, amelyet egyfajta, egy nyelven beszélő nép alkot, ilyen azonban kevés van. A másik formájú államalakulás, amelynek csoportjába hazánkat is sorozzuk, különböző fajta és nyelvű népek közössége. Ezek számára alakult a „nemzet” fogalmának az a meghatározása, hogy az „az államalkotó nemzet együttese másfajta nemzetiségekkel.” A magyar jogérzék egy harmadikféle meghatározást produkált az 1868-as törvényekben, amikor kimondta, hogy „minden magyar állampolgár, tekintet nélkül arra, hogy milyen nyelven beszél, együttesen alkotja a nemzetet.” Ez a meghatározás, amely az államalkotó népek egységét domborítja ki, egybe akarta forrasztani az államalkotót az összes többi nemzetiségekkel, amelyeknek egyenlő jogokat biztosított. Ha különbséget is tesz ez a fogalmazás az uralkodó nemzet és a nemzetiségek közt, de ez nem a nemzetiségek fölötti uralkodást jelenti, hanem azt, hogy ez a nemzet alkotta meg az államot, ez nyomta rá bélyegét a történelmére, tehát ez az államalkotó.

— A „kisebbség” szót és nemzetiségeinknek e néven való meghatározását mi sohasem ismertük. Ezt az antant találta ki és elsősorban a tőlünk Trianonban elszakított véreinket jelölték vele. A „kisebbségi” meghatározás magában foglalja a jogegyenlőtlenség és a nem egyenlő elbánás elvét, amelyet, mint tudjuk, a Trianonban keletkezett utódállamok a kereteikbe kényszerített magyarok rovására gyakoroltak is.

— Magyarország soha nem ismerte és ma sem ismeri ezt a fogalmat. Példa rá a baranyai németség helyzete. Mindannyian jó sorsban élnek, nem pedig kisebbségi sorsban. Magyarországnak a nemzetiségi kérdésben elfoglalt álláspontjára felettébb jellemző, hogy azokban az időkben hozta meg az egyenjogúságot biztosító törvényeket, amikor szerte a világon mindenütt beolvasztási törekvések jutottak érvényre.

Az élénk helyesléssel fogadott megállapítások után az előadó a pécsi Kisebbségi Intézet feladatokról ismertetésére tért át.

— Magyarország a trianoni békeparancsral elszakított hárommilliónyi magyarság sorsát továbbra is szíven viselte, aggódó figyelemmel kísérte helyzetének alakulását és azon igyekezett, hogy a kapcsolatot velük továbbra is fenntartsa. Ebből az eltökéltségből született meg a Kisebbségi Intézet, amelynek célkitűzései közé tartozik ezeken a feladatokon kívül az ország keretein belül élő nemzetiségek helyzetének számon tartása és törekvéseinek figyelemmel kísérése. Azt, amit Magyarország a határon kívül élő magyarság számára követelt, természetesen

nem tagadhatta meg a határain belül élő nemzetiségektől sem.

— A belső magyar nemzetiségi kérdéssel is foglalkoznunk kell, különösen a német nemzetiséggel, amelynek öntudata erősbödik, amióta Németország a hitleri utra tért. A világháború előtt sem Németország, sem Ausztria nem törődött a külföldön élő német népcsoportokkal, most azonban számon tartják őket, ennek következtében a német kisebbségek összetartozási érzése is növekedett. Bizonyos egyensúlyt kellett tehát fenntartani a külföldi és belföldi nemzetiségi kérdésben. Ezeknek a problémáknak a megoldására külföldön a tudományos intézetek egész sora alakult, időszerűvé lett tehát, hogy Magyarországon is megvessék hasonló intézmény alapjait, a speciális helyzet figyelembevételével.

— Az intézet az egyetem jogi karán dolgozik ugyan, de azért még sem tekinthető jogi intézménynek, mert érdeklődési köre felöleli a kulturális és gazdasági életet és az ilyenirányú törekvéseket is. A magyar fiatalság ezirányú fogékonyságát mutatja, hogy hatalmas tábor alakult az egyetemi hallgatóság szellemi élcsapatából, amely lelkesen és nagy felkészültséggel szolgálja a tudományos célt. Husz-huszonöt tagu csoportokra oszolva dolgoznak az intézet különböző osztályai keretében, amelyek között felvidéki, erdélyi és délvidéki, valamint belső kisebbségi osztályok voltak a multban. Jelenleg a munka a szerencsésen megváltozott viszonyok-

nak megfelelően folyik.

— Az intézet tevékenységének lényege az adatgyűjtés, a tanulás és tanítás ugy befelé, mint kifelé. A stuttgarti hasonló irányú intézet munkamódszeréből sokat vettek át, természetesen a hazai viszonyoknak és a sajátos helyzetnek megfelelő módosításokkal. Esztendőnk óta kísérnek figyelemmel minden érdeklődési körükbe vágó jelenséget, ezeket regisztrálják, róluk kartotékokat fektetnek fel és eddig mintegy negyven-ezer cikk és összefoglaló adatgyűjtés szerepel több, mint tizezer kartotékon. Ezeket úgy rendezték, hogy bármely kérdéstről azonnal kéznél van az alapos és kimerítő részletességű tájékoztatás a szükséges összes számszerű adatokkal.

— A belső munka csupán egyik része az intézet tevékenységének. A másik része a külső adatgyűjtés és különösen ebben mutatkozik meg a fiatal kutatók leleményessége. A legkülönbözőbb témakörből szerte az országban a helyszínen szedik össze az adatokat, így például igen jelentős az a munka, amit a dunántúli szörvények felkutatásával, az egykeproblémával és a gazdasági visszaesés okainak tanulmányozásával végeznek. A pécsi egyetemi ifjuság lelkes, alapos és fáradságot nem ismerő munkája teremti meg az alapot és szolgáltatja a lehetőséget arra, hogy a Kisebbségi Intézet vállalt feladatának a magyar tudományosság és a gyakorlati élet szociális vonatkozásainak hasznára megfeleljen.

Az értékes előadást, amely az ország egyik legkevésbé ismert, de a munka csöndjében annál többet produkáló tudományos intézetének tevékenységét ismertette, igen nagyszámu közönség hallgatta végig, amelynek sorában ott volt Reök Andor dr., Szabadka város főispánja is.

k. b.

Több mint négyezer tagja van a DMKSz bajmoki fiókjának

Nagy érdeklődés mellett tartották meg az évi közgyűlést

A DMKSz bajmoki fiókja vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen Holpert Gyula gimnázium tanár jelent meg a DMKSz képviselőjében.

A Levente-otthonban nagyszámban megjelent tagok élénkeltek a Híszkegyet, majd Herczeg Kálmán elnök üdvözölte a megjelenteket. Beszédében ismertette a bajmoki magyarság szervezkedési küzdelmeit a jugoszláv-éra alatt.

Ezután Holpert Gyula tanár, a Szövetség képviselője emelkedett szólásra és lelkes beszédében ismertette az anyaország titáni küzdelmét az igazságtalan trianoni békeszerződés ellen, melynek egyik gyümölcse a Délvidék felszabadulása. A felszabadulással — mondotta — az itt élő magyarságra nagy feladatok várnak. A rablás kábulatából magukhoz térve szervezett alkotó munkára van szükség, melyben minden magyarnak részt kell venni. Rámutatott arra, hogy a felszabadulással a DMKSz missziója nem ért véget, hanem éppen a rendkívüli időkre való tekintettel a magyarság lelkes, áldozatos, hazafias és szociális szellemének képzésére hivatott. Vájlaljuk öntudattal, meggyőződéssel magyar sorsunkat, legyen az bár tövises és megpróbáltatásokkal teli. Szegezzük tekintetünk magasabb célokra. Mellőzzük az egyéni célokat, helyezkedjünk a gyarló emberi tulajdonságok fölé e rendkívüli időkben. Szavait a közgyűlés nagy tapsal fogadta és percekig melegen ünnepelte.

Imgrund Emil titkár ismertette az elmúlt év eseménydus történetét. A szervezés 1941. február elején indult meg és a felszabadulásig 2278 tagot számlált a fiók. A felszabadulás után még nagyobb erővel kezdődött a szervezés és 1941. június 12-én az alakuló közgyűléskor 2858 tagja volt a fióknak. A taglétszám továbbra is szaporodott és ma elérte a 4200-at. A fiók az elmúlt évben 4 kultur-estet, 2 műsoros délutánt, több műsoros és műkedvelő előadást rendezett.

Szociális téren négy gyűjtést végzett

a fiók, a Főméltségű Asszony nyomoreny hitő akciójára 1500 pengőt, a község szegényei részére 470 pengőt gyűjtött és osztott szét. A hadiárva gondozására és ellátására a tagok évi 3498 pengőt ajánlottak föl, valamint 18 gyermek eltartását vállalták magukra. A Vöröskereszt javára rendezett gyűjtés eredménye 750 pengő volt.

A pénztári és felügyelő bizottsági jelentés után a választmány kiegészítésére került sor. A választás eredménye: Elnök Herczeg Kálmán, alelnök: Hauk József, titkár: Imgrund Emil, pénztáros: Czindel János, ellenőrök: Mojzes Imre, Berényi Antal, Czindel György, Polyák József és Pfeiffer István. Választmányi tagok: Adám László, Anisich Jenő, Beck Ferenc, ifj. Berényi Antal, Czindel Károly, ifj. Czindel Károly, Dancsó István, Dér Péter, Dudás József, Fábrián Simon, Figura József, Füstös József, Hajnal György, Hajnal Ferenc, Héger József, Herczeg Károly, Hornyák János, Jaksa János, Jámbor Sándor, Jeszenszki Ernő, Kántor István, Kecskeméti Ferenc Kókay Pál, ifj. Kókay Károly, Kollár Ferenc, Kollár Péter, Kollár Sándor, Kollár Károly, Kollár Szilveszter, Lakatos György, Letenai József, Likár Sándor, Lukács Gy. Lukács Simon, dr. Matyasovszky Béláné, dr. Matyasovszky Béla, Motolity Péter Nagy István, dr. Nagy Ferenc, Nagy László, Novics Gábor, Novoth Mátyás, Odry Sándor, Ormos József, Paor Ferenc, Paor József, Papp Lajos, ifj. Paor Péter, Prada Sándor, Ratmann Ferenc, ifj. dr. Rigó József, Romoda Lajos, Romoda László, Simon Lajos, Sinkó István, Stegman János, Nagy Aladár, Szabó József, Schmidt Istvánné, Szakács Márton, Szvoboda Károly, Svraka Antal, vitéz Vajkula Imre, Varga Antal és Veréb Ferenc.

Az elnök indítványára a közgyűlés üdvözölő táviratot küldött Dr. Deák Leó főispánnak és Krámer Gyulának, a DMKSz elnökének.

A közgyűlés a Himnusz hangjaival ért véget.

HIREK

Ügyeletes városi orvos: Dr. Lackner Lajos, Trefort utca. Az ügyeleti szolgálat vasárnap d. u. 14 órakor kezdődik és a következő vasárnap 14 óráig tart.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

Ügyeletes gyógyszerész: Angyal gyógyszerész, Jókai tér.

A főispán Budapestre utazott. Deák Leó dr. kedden délben Budapestre utazott, ahonnan csak szombaton tér vissza.

Minisztertanács. Budapestről jelentik: A kormány tagjai kedden délelőtt Bárdossy László miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó kormányzati kérdéseket tárgyaltak meg. Csütörtök délutánra ülésre hívták egybe a külgügyi bizottságot.

Bárdossy miniszterelnök megkoszorúzza a gróf Csáky István sírját. Budapestről jelentik: Kedden volt egyéves évfordulója a hervadhatatlan érdemű gróf Csáky István hajlalanak. Az évforduló alkalmából Bárdossy László miniszterelnök-külgügyminiszter a külgügyminisztérium magasrangú vezetőivel lerótta kegyeletét gróf Csáky sírjánál és koszorút helyezett el a síron. A kegyeletes aktus után a miniszterelnök és a külgügyminisztérium osztályvezetői részt vettek a Mátyás templomban megtartott gyászmisén.

HALÁLOZÁS. Adamotzi és vittezi özv. Borovszky Ferencné, szül. Gaál Amália, folyó hó 27-én, reggel 7 órakor, 60 éves korában Zomborban hirtelen elhunyt. Az elhunytban özv. Schieber Ferencné, a Szociális Missió ügyvezető elnöke nővérét gyászolja.

Leállították a Budapest és Szabadka között közlekedő gyorsvonatpárt is Hétfőn mint jelentették, újabb vonatkorlátozásokat léptettek életbe. Megszűnt a Zomborból Szabadkára délután induló és onnan délután érkező személyvonat, de leállították a Szabadka és Budapest között közlekedő gyorsvonatpárt is. Az utazóközönség saját érdekében tudakolja meg a vasúttal másokon a vonatjáratokat.

Az angol királyi pár magánlakásba költözik. Stockholmból jelentik: György király és Erzsébet királyné elhagyja a Buckingham-palotát. Az angol királyi pár magánlakást bérelt Londonban. Ezt a lakást külön építették az angol királyi család részére egy vasból és acélból épült üzletházban, amely nagymértékben védelmet nyújt repülőbombák ellen.

Uj rendszer a sertéskereskedői jogsziványok kiadásánál. A sertéskereskedői jogsziványok kiadásával kapcsolatban szigorú ellenőrzéssel meg akarják akadályozni, hogy a szakmától eddig távol állott laikusok veszélyeztessék a szakiképzett sertés kereskedők megélhetését. Ezért a Sertésforgalmi Egyesülés kötelezővé tette, hogy minden kérelmező személyesen jelentkezék az Egyesület véleményező bizottsága előtt, hogy elbírálhassa a jelentkezők szakmai tudását.

Egykézben a nyul- és kutyabőr Az Anyaggazdálkodás Bőripari Bizottsága 301/1942. számú engedélyével a zárt nyersnyulbőr és kutyabőr vásárlásával a Vadbőrárkereskedelmi és Ipari Kft-t bízta meg. A megbízás alapján ez a cég külön kiutalás nélkül vásárolhatja össze a már bejelentett készleteket az AOK által megállapított hivatalos áron és azt a továbbiakban köteles a bőripari bizottság részére megőrizni, illetve rendelkezésére bocsátani. A kereskedők tehát a jövőben nyersnyul- és kutyabőröket kizárólag a Vadbőrárkereskedelmi és Ipari Kft-nak adhatnak csak el, ami tulajdonképpen a kereskedelmi forgalom lebonyolításának a két cikkben való egykezesítését jelenti.

Háztartási tanfolyam nyílik Topolyán. Elegendő jelentkező esetén márciusi kezdettel hathetes háztartási tanfolyamot rendeznek Topolyán. A hallgatók tandíjat nem fizetnek, de a szükséges anyag és tüzfabe szerzéshez fejtenként 20 pengővel kötelesek hozzájárulni.

Kulán is szervezkednek a Turáni Vadászok. A Turáni Vadászok Kulán is szervezkednek. A szervezőbizottság élén Futó András áll. Minden szerda este 7-8-ig és vasárnap délelőtt 10-11-ig a Halász féle vendéglőben ismertető előadásokat tartanak. Az alakuló közgyűlést a közeljövőben megtartják.

Egy óra, mely 25 év óta jár! Középsvédország egyik ősi birtokán rendkívül érdekes órát fedeztek fel, mely 25 év óta sakadatlanul jár anélkül, hogy felhúzták volna. Az óra, melyet 1916-ban készítettek a légnyomás által hajtott és úgy lett szerkesztve, hogy akkor is jár, ha a légnyomás az év 12 hónapján keresztül nem változna. Ez természetesen egy olyan véletlen, melyet csak elméletileg lehet elgondolni. Az óra hét hermetikusan elzárt dobozból áll, melyeket az atmoszferikus nyomás nagymértékben befolyásol. Az utolsó 25 évben ez a csodálatos óra sakadatlanul működött és elvárható, hogy még ezután is sokáig járni fog. Valószínűleg ezt az órát csak az egyes fontos alkalmak elköpása fogja ismét megállásra bírni. Az egyetlen amire az óranak szüksége van, időnként egy pár csepp olaj. Ezt a folyton járó órát egy ismert svéd mérnök szerkesztette, aki már több találmányáról híres.

»Távolbalátó»-színház német katonák részére. A napokban nyitották meg Berlinben a német propagandaugyi minisztérium képviselői jelenlétében az első »távolbalátó»-színházat katonák részére. A régi Bechstein-termet a posta-távolbalátótársaság teljesen átépítette. A maga nemében egyedülálló színház a katonák és sebesültek részére állandóan nyitva áll. (MNK)

Elhizott, vérmes, makacs székrekedésre és aranyeres bántalmakra hajlamos egyéneknek reggelként éhgyomorra egy-egy pohár természetes »Ferenc József» keserűviz általában nagyon jól tesz, mert hashajtó hatása biztos, alapos és rendkívül enyhe. Kérdezze meg orvosát!

Ritka aranylakodalom Németországban Az a ritka eset, hogy az anya megéri leánya aranylakodalomát, játszódott most le a Standal melletti Sommerfelden. A 90 éves édesanya nem akart lemaradni leánya aranylakodalomáról és unokái, valamint déd unokái körében ünnepelte ezt a ritka és kevesek által elérhető örömmümpet.

Bajnai hírek. A DMKSz bajnai fiókja vasárnap tartja tisztújító közgyűlését. A közgyűlés viharosnak ígérkezik. A fióknak 3500 tagja van. Ugyancsak február elsején tartja közgyűlését a Gazdakör is, ez a közgyűlés sima lefolyásúnak ígérkezik. — Kiskároly János ifj., a topolyai Futura bizományos megszüntette bajnai fiókját, mivel Bajsan önálló bizományos működik.

Közgyűlést tartott a kulai gyáriparosok és kereskedők egyesülete. A kereskedők és gyáriparosok egyesülete közgyűlést tartott Schmidt Gáspár elnökletével. Az egyesület élén a következő vezetőség áll: Díszelnökök: Hahn Ferenc és id. Jurszák János, tiszteletbeli tag: Dévai Pál, elnökök: Tályai Kálmán, alelnökök: Feiszler György és Kovács Dezső, titkár: Topalács István, választmány tagjai: Schwerer Sándor, Glasser Lajos, Mrgyanov Jęfta, Wekerle Péter, Schmidt Gáspár, Hoffmann József, ifj. Kovács Sándor, Knefely Géza, Cet offer István, Németh János, Kovács Imre és Katatics Ferenc, pénztárnok: Dudás Mihály, könyvtáros: Alekszander György, Számvizsgáló bizottság: Palasty Ferenc, Barna Balázs.

Előadás Csantavéren. A Magyar Dalgyűlet február 2-án előadást rendez a Dan kó féle vendéglőben. Színpadra kerül a Betyár Bandi című népszínmű. A bevételt a hadiárvák felségélyezésére fordítják.

A zombori jótékony Nőgyűlet táncesté lye. A zombori Nőgyűlet szombaton este fél kilenc órai kezdettel rendezi meg szokásos táncestélyét a Vadászoktérben.

Agyonlőtte magát házassága előtt. Kiss Károly dési banktisztviselő revolverrel agyonlőtte magát és nyomban meghalt. Nőtlen ember volt és 63 éves korában most készült házasodni. Öngyilkossága okát nem ismerik.

A bezdáni Tűzharcosok vasárnap nagy sikerű Tűzharcosbálat rendeztek.

Betörés Csantavéren. Kirschenmaier Gyula malomtulajdonos jelentette a csendőrségen, hogy betörők jártak malomában. A tettesek lisztet loptak, majd felfeszítették az iroda asztalát. A fiókból 85 pengőt vittek magukkal. A csendőrség több gyanus egyént letartóztatott. Közöttük van három kiskorú is akik beismerték, hogy rendszeresen fosztogatták a Hombár lerakatát.

A világ legnagyobb mozdonya. Leipzigből jelentik, hogy a Leipzigi Birodalmi Vásáron a világ legnagyobb mozdonya kerül kiállításra. A mozdony kiállítója Franciaország, akit a német kormány a Leipzigi vásáron való részvételre meghívott. Franciaország ezenkívül a Sevres-i porcellángyár remekműveit állítja ki a Leipzigi tavasi vásáron. (MNK)

May Károly jubileum Németországban. Február 25-én ünnepelte Németország May Károlynak, a fiatalság részére irt regények híres német írójának 100 éves születési évfordulóját. A világhírű írónak szülőhelye Hohenstein-Ernstthal, mely világhírű fiát méltó ünnepségek keretében ünnepelte és szobrot állított emlékére.

Ministeri biztosok délvidéki ármentesítő társulatok élén. A m. kir. földművelésügyi miniszter a Bezdán községben székelő Szántóva-bezdáni lecsapoló társulat élére dr. Kiss Tamás bezdáni jegyzőt, a Szilberek községben székelő Prekája lecsapoló társulat élére dr. Bethes Mihály hódásági vezető jegyzőt, a Dunagárdony községben székelő Kaboldunagárdonyi ármentesítő és belvízszabályozó társulat élére Vukovary Béla zsabylai főszolgabíró az Apatin községben székelő Monostorszeg-apatini ármentesítő és belvízszabályozó társulat élére dr. Mayer Jenő apatini ügyvéd, megbízott közjegyzőt, a Szilberek községben székelő Cselepusztai lecsapoló társulat élére dr. Bethes Mihály hódásági vezetőjegyzőt, a Títel községben székelő Títel-Tisza-Duna töltesfenntartási és belvízszabályozó társulat élére Kerényi György zombori kir. műszaki tanácsost miniszteri biztosul két év időtartamára kinevezte.

Szinielőadások Topolyán. Kréme Ferenc társulata a Puhák féle vendéglőben megkezdte előadásait.

FILM

ARENA:

Szüts Mara házassága

A történet cigánymuzsikával kezdődik és végződik, de nem kell azt hinni, hogy ez a keret a cigányozó, duhajkodó vidéki életet jellemzi, hanem ez a film igazi, forró, majdnem tragédiába fulladó szerelmi történet: Zsigray Julianna regényének film változata mindvégig felejthetetlen élmény. A két Szüts-leány mellett van egy harmadik szereplője is a filmnek: Nünüke néni, aki a Radnóti kurián az anyahelyettes feladatát tölti be, s akinek egyetlen gondja, hogy a rábízott két lány életét a lehető legtökéletesebben rendezze. A magyar urvilág ad keretet a mesének, nem túlzottan, hanem finoman, hibátlanul.

A főszerepeket Simor Erzsi, Szörényi Éva, Vizváry Mariska, Páger Antal és Perényi László alakítják. — Az új műsor szerdától kezdve fut az Arenában, a legújabb híradók kíséretében.

KÖZGAZDASÁG

Minden évre 20 új mezőgazdasági iskola felállítását tervezik

A kisbirtokos- és törpebirtokos társadalom nagyon régi igényét elégítik ki a gyermekeik gazdasági kiképzését szolgáló téli gazdasági iskolák, melyeknek száma ezidőszerint 20. A földművelésügyi miniszter látva, hogy milyen szép számmal jelentkeznek a tanulók, most tervbe vette ennek az iskolafajtának jelentős szaporítását. **Minden évben 20 új iskolát kíván létesíteni,** mégpedig tanulóotthonokkal kiegészítve, hogy a távol lakó tanyai és falusi gazdák gyermekei is beiratkozhatnak. Az ottho-

nokban a havi ellátás 30 pengőbe kerülne a gazdái-jának, a költségöbbltetet a minisztérium viselné. Szegénysorsu, sokgyermekes szülők tehetséges fiait ingyenes helyekhez is juthatnának itt. Az iskolák keretében mintagazdaságokat is szerveznek majd, amelynek nem csupán a tanulóknak, hanem a környék gazdáinak is szemléltető gyakorlóterületül fognak szolgálni, egyúttal pedig a tamarok tudományos kísérleteket is folytathatnak rajta.

Milyen műanyagtalpú cipő hozható szabadon forgalomba Mi tartozik a Lábbeli Központhoz

A Lábbeli Központ működésének január 1-e óta történt megkezdése óta a központ nemcsak a típuscipők elosztását végzi közvetlenül, hanem a műanyagtalpu cipők szétosztását is. A műanyagtalpu cipő kiutalásában a ki nem jelölt cipőkereskedők is részesülnek, azok a cipőkereskedők akiket adatszolgáltatási ívük alapján a Lábbeli Központ nyilvántart és osztályozott. A kereskedelem információja szerint azonban műanyagtalpu cipőket a Lábbeli Központ előreláthatólag csak márciusban fog rendelkezésére bocsátani. Addig azon-

ban a cipőkereskedelem a gyáraknál tároló, vagy készülő műtalpu cipőket szabadon vásárolhatja és hozhatja forgalomba. A Lábbeli Központ csak azok felett a műanyagtalpu cipők felett fog rendelkezni amelyekhez a szükséges műanyagot maga bocsátotta a cipőgyárak, illetve a termelők rendelkezésére. Ezzel szemben a cipőgyárak készletében lévő bőrökből gyártott műanyagtalpu cipőket az ipartelepek szabadon hozhatják forgalomba és azokat a kereskedelem továbbra is minden korlátozás nélkül vásárolhatja meg.

50 baromfitenyésztő mintaközség

A baromfitenyésztés színvonalának emelésénél a földművelési kormányzat fokozott figyelmet fordít arra, hogy a kiskisgazdák hozzáértését fokozza. Tavaly már 150 tanfolyamot szerveztek a tenyésztés szempontjából különösen figyelembejövő ország részeken. Az idén a tanfolyamok számát háromszárra emelik és elrendelték 50 egy napos tanfolyam tartását is. A tanfolyamokat külön kiképzett vándorjanácscadók tartják, akiket megfelelő szemléltető anyaggal is elláttak. Az oktatás bekapcsolja a korszerű munkába a baromfitenyésztők szélesebb tömegeit és fokozza a tenyésztés jövedelmező-

ségét. Ennek érdekében a minisztérium arra törekszik, hogy évente körülbelül 50 községet ugynevezett baromfitenyésztő mintaközséggé szervezzen meg. A munka keretében a mintaközségekbe tartozó kiskisgazdákat megfelelő minőségű tenyészanyaggal látják el, korszerű ólak létesítésénél állami támogatásban részesülnek, állategészségügyi felügyelet alatt állnak. A mintaközségek tenyészállat-feleslegüket az állami akciók részére tenyésztojástermelésüket pedig a baromfikeltető központoknak szállítják. A szakszerű irányítás érdekében a mintaközségekbe baromfitenyésztési tanácsadókat rendelnek.

Jól jegyezze meg a címet! a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a z Erzsébet ligetnél

Bőrkabátok festését is vállalom!

Megállapították a bőröndösipar haszonkulcsát

A Budapesti Közlöny január 24-i számában megjelent az 54.859 számú közellátásügyi miniszteri rendelet, amely a bőröndös és bőrdíszműves iparban és kereskedelemben felszámítható legmagasabb haszonkulcsot állapítja meg. E szerint a bőröndiparos az előírásoknak megfelelően kiszámított önköltségi ára után 30 százalék bruttó hasznot számíthat fel. Egyedül dolgozó iparos saját munkadíját, a szakmákban előírt legalacsonyabb munkabérből számíthatja fel. Fogyasztók részére történő előadásoknál a haszonkulcs legfeljebb 15 százalékkal növelhető. A rendelet további része részletesen megállapítja, hogy a kereskedők önköltségi beszerzési árúhoz különböző minőségek után milyen maximális árat számíthatnak hozzá.

Főzelékkonzervek legmagasabb ára

A Budapesti Közlöny január 27-i számában jelent meg a közellátásügyi miniszter 51.000 1942 K. M. számú rendelete az 1941 évi termésből előállított egyes főzelékkonzervek legmagasabb árának megállapításáról. A rendelet megszabja a lecsó, zöldborsó és vajhab legmagasabb fogyasztói árát az előállító üzem telephelyén bruttó 1/4, 1/2, 1/1, 2/1 és 5/1 kg-os dobozokban. Az előállító üzemek a nagykereskedők részére történő eladásnál a megállapított fogyasztói árakból legalább 32% engedményt kötelesek adni. Előállító üzemek és nagykereskedők a kiskereskedők részére történő eladásnál a megállapított fogyasztói árakból legalább 20% engedményt kötelesek adni. Üzemek és nagykereskedők nyolc napon belül történő fizetés ese-

tén a vevőknek a megállapított engedményeken felül 2 százalék pénztári engedményt kötelesek nyújtani. A rendeletben megállapított árak forgalmiadóval együtt értendők. Viszonteladó kereskedők közintézményekkel szemben az árhoz a forgalmiadó összegét külön hozzászámíthatják. Ebben a rendeletben nem szereplő minőségű és csomagolási főzelékkonzerv csak a közellátásügyi miniszter által megállapított áron hozható forgalomba.

Az 1941 évből származó főzelékkonzervek fogyasztói maximális árát — kg-os dobozokban — a következőképpen állapították meg: lecsó, sovány 1.90, zsíros 2.50, zöldborsó, moyens 1.56, demi fins 1.90, fins 2.32, trés fins 3.90, zödbab 1.72, demi fins 1.87, fins 2.60. Az 1 kg-nál kisebb és nagyobb dobozok árai, ezen árakhoz arányosan viszonyítva lettek megállapítva.

Kertmunkások ingyenes kiképzése a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara iskolájában

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara állami ellenőrzés alatt álló iskolájában 30 kertmunkástanuló ingyenes kiképzésére pályázatot hirdet. A növendékek a gyümölcsstermelés, továbbá a zöldségstermelés, szőlőművelés, általában kertészetet valamennyi ágában teljes kiképzést nyernek s az ezzel összefüggő üzemekben egész éven át felmerülő minden munkát végezni tartoznak. Az iskola tartama 2 év. Tavasszal, nyáron és ősszel gyakorlati, a téli hónapokban pedig elméleti kiképzés folyik. A növendékek részére lakást, fűtést, világítást, mosást és élelmezést a kamara ingyen adja, ezenkívül a növendékek havi 8 pengő zsebpénzt kapnak. Ágyneműt szintén az iskola ad. Ruházatról a tanulóknak kell gondoskodni. Beíratási díj 10 pengő.

A felvétel kellékei: 17—18 éves életkor 4—6 elemi iskola elvégzését igazoló bizonyítvány. Pályázati határidő február 15. Részletesebb felvilágosítást a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara (Kecskemét, Rákóczi út 17-19 sz.) a hozzáfordulóknak közvetlenül ad.

Leventéink „olajcsatája”

Az egyre hatalmasabb szerepekben a leventéintézmény nagyszabású gazdasági munkatervet készített elő. A most folyó háboruban — mint ismeretes — rendkívül nagy szerepe van az olajnak. A földművelésügyi minisztérium nálunk is gondosan előkészítette az olajmagtermelés fokozását és törekvéseit erőteljesen támogatja a honvédelmi miniszter is azzal, hogy lehetővé tette a leventék bekapcsolását a széleskörű termelésfokozó akcióba. A leventék országos parancsnoka felszólította az ország leventéit, hogy szabad idejükben termeljenek olajos magvakat minden felkutatható megműveletlen területen, földeken, kertészek szélén s más alkalmas helyeken. A leventék az egész ország területén lelkesen készülnek már az „olajcsata” megvívására. Becsületesebb leventemunkákkal alkarnak támogatni a leventék eszményképét, a dicsőséges honvédséget. A földművelésügyi miniszter a leventék olajcsatájának legsikeresebb résztvevői számára több jutalmat tűzött ki. A hatóságok és magánosok máris a legteljesebb mértékben támogatják a leventék mozgalmát.

Ígénybeveszik a sörkimerőkészülékek öncsövit. Az iparügyi miniszter elrendelte a sörkimerőkészülékek öncsöveinek igénybevitelét. Az öncsöbirtokosa köteles azt jelenlegi állapotában az átvételéig megőrizni. Átvételkor az iparügyi anyaggyártó bizottság az öncsö helyére alumíniumcsövet szerelhet.

Magyarok japán fogságban

Kevesen tudják, hogy a volt világháború sok-sok magyar hadifoglya közül sokezren voltak japán hadifogságban is, holott a harctér, legalább is a keleti harctér soha sem volt Japán területen; nem is harcoltunk a japánok ellen, legfeljebb az orosz harctéren találkozhatott csak velük a az osztrák—magyar hadsereg. Erről nemigen tudnak beszélni a világháború volt magyar hadifoglyai, mert az orosz harctéren leginkább csak japán tüzéség volt jelen, amikor az oroszok már fogytán volt a municiója.

De arról már sok volt magyar hadifogoly beszélhet, hogy valamikor mégis japán hadifogságban volt, természetesen orosz területen. Amikor Oroszországban kitört a forradalom, majd később minden összeomlott és megkötötték a bresztlitovszki békét, Japán is megindult nyugat felé, hogy megvalósítsa régi álmát és Mandzsuriát, valamint Oroszország keleti részét birtokba vegye, hatalmasan megnövekedett népfelesége számára.

Természetes, hogy amikor nyugat felé vult, csak a szibériai vasutvonal vidékén tehet, mert aki ez a vasutvonal, azé az ország, miután ezen az óriási területen át csak ez az egy vasutvonal vezet, 12.000 kilométer hosszúságban Moszkvától Wladiwostokig. Igaz, hogy ez a vasutvonal a Távolkeleten két ágra oszlik, így a japánok egy jódarabig két vasutvonalat is használhattak előnyömülésre, de csak Pjescsánkáig. Onnan már csak egy vonal vezet nyugat felé.

Szibériának általában csak a vasutvonalhoz közel eső vidéke a lakott hely. Itt vannak a városai is, itt voltak elhelyezve a hadifoglyok táborai is. A Transz-Szibériai vasutvonal egyik ága Pjescsánkától felkanyarodik az Amur folyó vidékére, ez tehát óriási kerülő Wladiwostok felé. Sokkal egyenesebb és rövidebb a másik ág, a fővonal, amely Charbinon keresztül megy kirai (most már mandzsuri) területen a legkeletibb kikötő felé s amely területet Oroszország bérben használt Kínától.

Ezen a két vonalon van Berezovka, Petrovszk, Csita, Blagovescsensk, Kabarovszk, Krasnojarsk, Ci-Ci-Kár, Kharbin, Nikolsz-Uzurick és több kisebb-nagyobb, orosz város. Mindenikben rengeteg orosz katonaság állomásozott hatalmas táborokban és minden tábor mellett ott volt a hadifogolytábor is. Amikor a japánok elfoglalták ezt a vidéket, természetesen, hogy minden hadifogolytábor is japán fennhatóság alá került. Az elszárgatott magyar és német hadifoglyok roppant örültek a cserének és ebben sok volt a káröröm is, mert az oroszokat a durva bánásmód miatt minden fogoly szívből gyűlölte. Nem csináltak rossz cserét a japánokkal, akik szigorúak, katonaság voltak ugyan, de embernek, katonának tekintették a foglyokat és aszerint is bántak velük.

Egyik fogolytáborban azzal kezdték a japánok, hogy a fogoly tisztekkel elhordattak egy hatalmas kőrákást az udvar egyik sarkából a másikba. Amikor készen volt a munka, másnap visszahordatták. A fogoly tisztek először nem értették meg a japán intézkedést, mert első pillanatban ez egészen oroszoknak látszott.

De a japán tisztek megmagyarázták, hogy ez azért van, hogy munkát adjanak az unatkozó és az unalomban veszekedő, sőt verekedő fogoly tiszteknek. Ők jól tudják, hogy a békétlenségnek és a gyakori megőrülési eseteknek egyetlen oka a télenység, a munka hiánya. Igazuk volt, sok érdekességet jegyeztek meg a foglyok a japánokkal kapcsolatban, elsősorban az igénytelenségüket. A japán katonák nap-nap után mindig száritott halat és más tengeri állatokat rágta, amivel bőven voltak ellátva. És rizst. De ezt csak úgy megfőzve, zsír nélkül, sóltan kapták. Bőven adtak a foglyoknak is, akik hagyománytá váltak vajban és ebben forgatták meg amugy magyarosan a főtt rizst. Így már egész európaivá lett a főtt rizs.

A magyar pékműhely kenyerét, a magyar cukrász süteményét érdeklődve nézegették, kóstoltatták. Jónak találták, mert hamarosan ők is süttettek magyar kenyeret is, magyar süteményeket is.

Fizetést mindenkinek adtak; tiszteknek, legénységnek egyformán. Nagyon gavallérosnak

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

Was sagst du? Das Los wurde gezogen?

Ja, aber lass die Wahlscheibe, du unterbrichst uns. Wie schade, dass wir so einen kleinen kleinen Teil haben.

Der gute Rat kommt zu spät. Als ich es kaufte, sagtest du, dass es Verschwendung und Wahn-

sinn wäre.
Wie gross ist der Gewinn?
Zwei Tausend Mark.

Mit mondsz?! Kihúzták a sorsjegyet?

Igen, de hagyd a tárcsázót, szétkapcsolsz.

Milyen kár, hogy csak egy kiss részletünk van.

A jó tanács tul későn jön. Mikor vettem azt mondtad, hogy pocsecság és örülség.

Mennyi a nyeremény?
Kétezer márka.

Szószedet

antworten, -te, h. -t felelni
die Nachricht, -en. hír, tudósítás
die Sorge, -n gond
anfüllen, -te an, h. -t megtölteni

das Los, -es, -e a sorsjegy, sorshuzás
die Scheibe, -n tárcsázó, korong
unterbrechen, brich
u., h. u. brochen félbeszakit

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”. első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

tűnt fel a japánok eljárása az oroszoké után akik vagy ellopták a foglyok zsoldját, vagy egy szerűen nem adtak. De adtak fehérneműt is, sőt szalmazsákot is, amiről az oroszok szintén megfélekedtek. Ez az eljárás nem gavalléroskodás volt, csak katonai, emberi.

Az is érdekes volt, hogy a japán katona nem lépésben megy az étkezéshez, a menázsírt, hanem apró, kocogó lépésben. Szokatlan,

sőt mulatságos volt ez egyideig, míg a foglyok meg nem szokták.

Ezekre az időkre minden hadifogoly szívesen emlékszik vissza, mert egy kellemes színt vittek be a japánok a savanyu fogolyéletbe. Most fegyvertárs a japán s most még szívesebben figyeljük hősiességüket, mert pompás emberek. Minden tiszteletet megérdemelnek.

(17)

A titkok folyosója

A „Délvidék” eredeti regénye • Irta: Kozma Béla

Arlington megütközve nézett a detektivre. — Mi lett volna más, mint a szobor? Én nyi tottam fel a ládát, személyesen győződtem meg a göngvölegek épségéről, de különben is elképzelhetetlen, hogy ha más lett volna benne, akkor is eltűntették volna. Hiszen éppen azért történt a vakmerő lopás, amit bátran nevezhetnénk rablásnak is, hogy a szobrot megszerezhessek. Ez birt csak számukra értékkel és ha más találtak volna benne, mint ahogyan miszter ezt a furcsa elméletében erőlteti, bizonyos, hogy ott hagyták volna!

A detektív megint nem felelt. Kis ideig gondolkozott, majd mikor az autó envhe zökkenéssel megállott a „Grand Hotel Majestic” előtt, kiszállás közben habozva mondta:

— Jól seiti milord, van egy bizonyos elméletem, amit kidolgoztam magamban, de ez az elmélet gyakorlati tényeken alapszik. Van egy elgondolásom, amivel magvarázni próbálom azokat a titokzatos jelenségeket, amikre eddig másként még nem sikerült feleletet találnunk. De... — és itt pillanatnyi szünetet tartott, — éppen az ön által most fölvonultatott érvek azok, amelyek miatt erre az elméletre nem merek építeni. Csakugyan: mi az ördögöt vittek volna el, ha nem az eredeti szobrot találták volna meg?... Nem önnek teljességgel igazza van, itt nem szabad elméleteket erőszakolni. Bárhogyan is van azonban a dolog, szerintem fontos lett volna, hogy ne haneoljuk őket magunk ellen. Ha bűnösök, ha ártatlanok, mindenképen szükségünk lehet rájuk. Ne felejtse el ugyanis milord, hogy a szobor egyelőre még nincs meg. Figyelmebe ajánlom továbbá azt is, hogy ellenük még indokolt esetben sem lehetne különösebb hatósági rendszabályokat alkalmazni.

— Miért ne?

— A görög hatóságoknak nincs jogukban külföldi állampolgárok ellen eljárni, különösen, ha a bűncselekményt nem ennek az országnak a területén követték el, már pedig az ügyek mai állása szerint az ön londoni palotájában történt a lopás... Azt meg, ugy vélem nem kell bővebben fejtegetnem, hogy az ügyekben egyedül illetékes brit királyi követség támogatására miért nem számíthatunk...

— Mit tehetünk tehát? — kérdezte csüggedten.

— Folytatjuk azt, amiért idejöttünk. Föl kell derítenünk ennek az ügynek minden részletét a titokzatos háttérrel együtt és akkor, ha már mindent tudunk, meglátjuk, mit tehetünk.

— Tovább nyomozni azt, amit már ugyanis tudunk?

— Igen, és bizonyítékokat szerezni, amik nélkül egyetlen hatósághoz sem fordulhatunk. A

legkívánatosabb számunkra természetesen az lenne, ha megtehlánánk magát a szobrot, ami, érzésem szerint könnyen lehetséges.

— Csupa rejtély amit mond, — felelte Arlington — hol azt állítja, hogy a szobrot ki sem vitték házamból, hol pedig itt, Athénben véli föltalálhatónak! Nem gondolja, hogy egyik hipotézisével agyoncsapja a másikat?

— Amit gondolok, az e pillanatban csupán annyi, hogy a hosszú ut meglehetősen kimerített mindkettőnk, — válaszolta a detektív kitérőleg. — Harminchat órája nem aludtunk, ajánlanám, hogy ezt sürgősen pótoljuk, mert azt hiszem, a következő huszonnégy óra alatt ugyan csak pihent idegekre lesz szükségünk.

A hotelhallban álltak, ahol a lordot jól ismerték. A maitre d'hotel készséggel ajánlotta fel a megszokott lakosztályt és nagyot nézett, amikor Arlington kijelentette, hogy ezuttal beéri két egyszerű szobával. Rögtön vissza is fordultak szobáikba, megfürödtek, majd testileg fölfrissülve, de azért meglehetősen nyomott hangulatban együttesen fogasztották el a lunchot.

Alig esett néhány szó köztük, mindkettejük ket leköttették a saját gondolataik. Étkelés után Patterson megismételte előbbi indítványát, de Arlington ugy érezte, hogy a detektív rábeszélése nélkül sem tudna tovább ellentállni a vágnak, hogy néhány óráig pihentesse tagjait, mert már alig birt állni a lábán a kimerültségtől.

Folytatása következik.

Apróhirdetések

Apróhirdetések ára a Sajtókamara által megállapított a Miniszterelnökség által jóváhagyott és december 1-én életbelépett tarifa szerint szavanként 10 fillér. Terjedelmi minimum 10 szó. Jelíges hirdetések kezelési költsége 20 fillér. Csak felülbévegett jelíges leveleket továbbítunk. — Kérdezősködésekhez válaszbelveg melléklendő.

Figyelem!

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Bácsbodrog vármegye községeiben

HELYI UGYNOKOKET

keres. Megkeresések „nagy kereseti lehetőség” jellige alatt kiadóba kéretnek. a-1191

Fűszerüzletberendezés nál, Zombor Szt. László és egy rolló eladó. Erőlyó utca 33. a-1190-f deklódni: Pálits Lázár-